

Opinie Bouw toekomstig pensioen niet op wensdenken over rendement

---

Ronald Doornbos en Theo Gommer
24 mei 2017

Coen Teulings heeft geen gelijk, dus Henk Krol ook niet. Dat beweren Ronald Doornbos en Theo Gommer. Zij zien niets in het delen van beleggingsrisico's.

Foto HH

Eind vorige maand schreef hoogleraar Coen Teulings een artikel onder de prikkelende kop 'Het gelijk van Henk Krol.' Hij komt tot de conclusie dat solidariteit tussen generaties zin heeft. Overgang naar een nieuw pensioenstelsel met individuele pensioenpotten zonder intergenerationele risicodeling, leidt tot 10 à 20% lagere pensioenen, zegt de hoogleraar met verwijzing naar CPB-onderzoek.

Naar onze mening wordt hier gebruik gemaakt van wensdenken. In onderzoek uit 2014 heeft het CPB de winst van intergenerationele solidariteit ingeschat op 3%, veel lager dan het onderzoek waar Teulings naar verwijst.

De welvaartswinst van beleggen over generaties heen - doorbeleggen bij Theo Gommer beschikbare premie - komt volgens het CPB op maximaal 1%. Netspar heeft daar in 2015 bij aangetekend dat in de praktijk meestal geen sprake is van een volledig pensioen (qua diensttijd, opbouwpercentage etc.), waardoor het welvaartsvoordeel terugvalt naar 0,2%.

Dit weegt toch niet meer op tegen een niet te begrijpen herverdelingssysteem en strijd tussen de generaties en onzekerheid over van wie het geld is en wie nu precies welk risico draagt. Bij individuele potten weet je hoeveel geld er voor de pensioenopbouw van de deelnemer is ingelegd. Helder communiceren over de uiteindelijk te verwachten pensioenuitkomsten is natuurlijk cruciaal. Maar dan hoeft je vervolgens geen rekening te houden met een rekenrente of daarmee met ingewikkelde verdelingsvraagstukken en spanning tussen de generaties.

Gaat het allemaal wat slechter, dan hebben we daar nu allemaal last van. Ronald Doornbos
En vice versa. De beleggingsrisico's dempen met een solidariteitsbuffer, zoals de SER in variant 4c voorstelt, maakt het systeem onnodig complex, zeker omdat we allang niet meer levenslang bij één werkgever werken. Moeten we daarvoor onze pensioenfondsen in

de lucht houden? En weer een nieuw – ingewikkeld – Financieel Toetsingskader optuigen?

Het huidige stelsel benadeelt volgens Teulings de ouderen. Hij gaat ervan uit dat het rendement van de voorbije periode van 7 tot 8% voorspellende waarde heeft. Als dit zo is, dan kunnen we voor de gepensioneerden inderdaad uitgaan van een hogere rekenrente die niet gekoppeld is aan de risicovrije rente. Indexeren dus: deel het geld uit. Maar gepensioneerden moeten dan ook bereid zijn direct de pijn te nemen als de voorgespiegelde rendementen uiteindelijk niet worden gerealiseerd en zo het ‘te veel betaalde’ aan de overleden gepensioneerden voor hun rekening nemen. Doen zij dat niet, dan wordt die rekening toch echt doorgeschoven naar jongeren. En die gaan daar niet voor opdraaien.

De eenduidige conclusie voor de toekomst kan zijn dat een nieuw pensioensysteem gewoon ‘mijn uitgestelde loon’ moet behelzen. Collectief beleggen is prima, maar het blijft mijn spaarpot. Daarmee resteert de lastigste klus van de herverdeling van de huidig opgebouwde pensioenen. Die strijd is nog niet gestreden.

Ronald Doornbos is partner bij Focus Orange. Theo Gommer is pensioenadvocaat en verbonden aan Akkermans & Partners en voorzitter NOPD.

© 2017 Pensioen Pro. Alle rechten voorbehouden.